

L'ESQUELLA

DE LA TORRATXA

BARCELONA, 30 DE MAIG DE 1913

NÚM. 1796 ————— ANY XXXV

PERIODIC HUMORISTIC IL·LUSTRAT

10 cèntims ————— Atrassats: 20

EL CAPITÀ SÁNCHEZ Y EL CINE

—On s'es vist, fer mandonguilles de un senyor Jalón, sense avisar-nos abans a nosaltres!... Quina pel·lícula més hermosa ens havem perdut!...

CRONICA

OIGS NACIONALS

L'afer del capità Sánchez haurà servit de terrible escarment, per a aquells que tenen la mala costum de llegir el diari a taula.

¡Quins sopars i dinars més galdosos, desde que la policia madrilenya va introduir-se a dintre la claveguera!

Anem a dir, per això, que ningú se'n ha vist lliurat de la bruticia que aquests dies envesca les fulles informatives. El que no ho ha llegit li han contat. Totes les converses familiars—i en les hores dels àpats és quan s'emprenen precisament aquestes converses—són a base de ranxo, de suc de claveguera, d'ossos escatats i llengües de carn humana.

Tots els espanyols, com un sol home, han sigut antropòfags d'imaginació; al menys un sopar per dia.

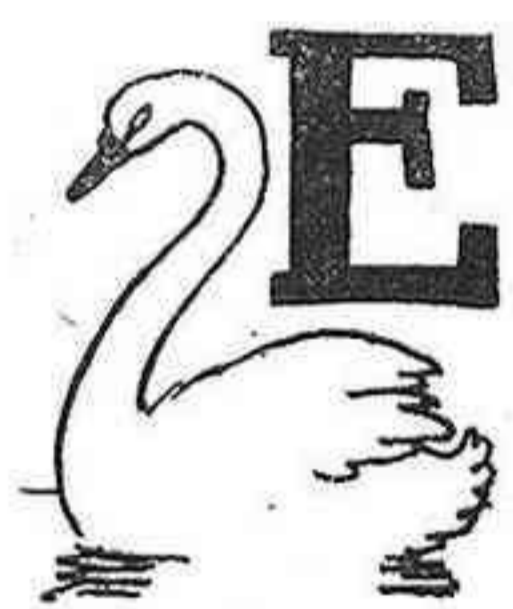
La brusa del senyor Bordes, eixint del reconeixement subterrani, regalimant sutgeria, ha flotat com un anti-aperitiu ideal per entre'l fum de totes les soperes d'Espanya.

Ès un afer d'immensa bruticia, el suscitat per aquell militar de fulla de serveis immaculable. Ell ha posat oigs en totes les gorges, oigs nacionals, i la Premsa ha estès, de cap a cap de la península, unes estovalles de paper impregnat de líquids i secrecions macàbriques.

Bon profit a tots.

P. BERTRANA

Els wagneristes

ELS admiradors del gran music alemany, com els col·leccionadors de segells, cromets i auques de redolins, són persones pacífiques i dignes d'apreci i estima.

Ara, amb cinc grans concerts, celebren el centenari del naixement de l'immortal Ricard Wagner, i en aquests concerts, que al meu entendre faràn època en la vida artística de Barcelona, s'hi reuneix una concurrència escullidíssima, concurrència que lo mateix và al «Palau de la Musica Catalana» a sentir *Victoria* i *Palestrina* com a les «Arenes» a aplaudir el *Gallo*. El cas és anar a veure i a que'ls vegin, a lluir trajes i joies, i a demostrar intel·ligència, encara que no se'n tinga ni una engruna.

Mes ¡quina gran diferencia, entre aquesta gent que omplena les llotgetes de preu, i els que, apilotats en el públic, escolten la magna obra del mestre!

Els de baix, si us tracten amb intimitat, us diràn que l'entrada dels cavallers al Walhalla és una cosa pesada, monòtona i llarga, i que prefereixen més sentir *La valse brune*, o el número de la lliçó de musica d'*El barbero*, cantat per la Barrientos, que tota la magna obra d'en Wagner. Els «morenos» s'entusiasmen, amb la manera de dir i sentir de la Pasini Vitale, d'en Navarro, d'en Raventós, d'en Giralt,

i molt més per la sobrietat amb que'ls dirigeix en Beidler, i disfruten i s'extasiën davant d'aquell devassall de poesia, que ja entenen.

L'altra nit, una senyoreta que, referent a gust musical, li agrada més *El conde de Luxemburgo* que *La Walkyria*, em deia que amb un sol concert ja n'hi havia prou per a honorar la vinguda al món d'en Wagner, i al mateix temps trobava massa esclavatge en l'haver d'ésser tant puntual a l'entrar, afegint que això era coartar la llibertat, i que, si això era cosa d'en Wagner, aquest devia ésser un dèspota.

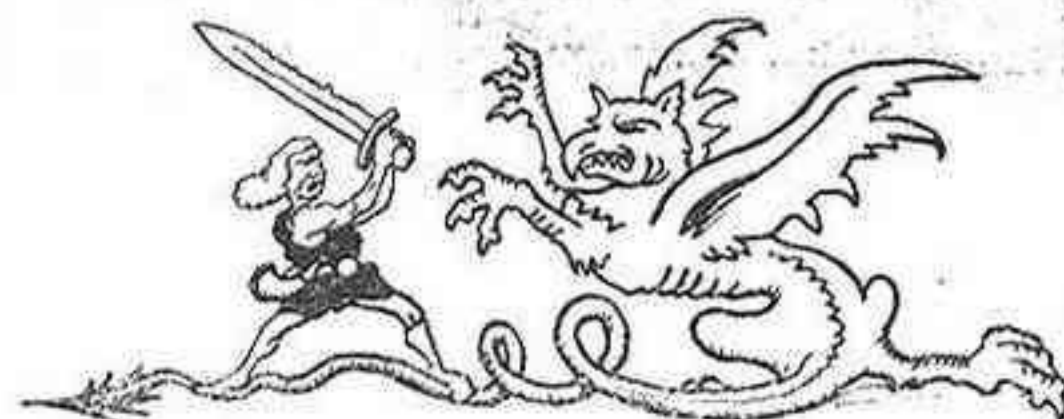
Una familia, que viu prop del «Palau», està queixosa del trompeteig que li plantifiquen uns quants minuts abans de començar el concert, i la senyora de la casa, que pertany a l'*Asociación de Buenas Madres de Familia*, em deia: «Miri, l'altra nit, quan vaig sentir aquell estrèpit de trompetes, em creia que tornavem a tenir una *segona setmana sangrienta*».

Però el cas més graciós va passar a càl senyor Perdigo, honorable pare de familia de nou xicots més dolents que la tinya i quina edat fluctúa entre'ls tres i onze anys. Havien acabat de sopar i començaven a anar-se'n al llit, quan, de sobte, oïren l'anunci wagnerià del primer concert. Els xicots se miraven els uns als altres, i els més grans, creient ésser la diada dels Reis, començaren a cridar d'aital manera i a demanar a grans veus trompetes i escanya-pits, que'l pare no va tenir més remei que declarar-se fervent republicà, per a apaivagar l'escàndol que armava la seva *perdigonada*.

Però, al costat de tots aquests mancats de gust, ne trobareu d'altres que no poden passar dia sense recordar quelcom que, ja directe o indirectament, entri dins la gran obra d'en Wagner. Per aquests, en Pena, en Domènec Espanyol, en Ribera, en Par, i pocs més, són els únics intel·lectuals que tenim en aquesta terra, tant pròdiga en filòsops i en filòlegs. Si van al cine, ha d'ésser a «La Walkyria»; si tenen fills, els bategen amb els noms de Siegfried, Parcival, Lohengrin, o be Elsa, Brunilda, Isolda. Fan excursions a Montserrat, creient trobar-se en el Montsalvat de la llegenda, i an el capçal del llit hi tenen el retrat de l'immortal autor, entre mig d'en Donizetti i Rossini, i guarden una ampolla d'aigua del Rhin, per a quan l'Intrusa faci sa entrada triomfal en aquella casa.

Aquesta és bona gent, que creu en el Diví-Wagner, i té per apòstols als cap-davanters del wagnerisme a Catalunya. Jo'n conec un, de wagnerista, d'aquesta nova taifa, que una volta tingué de despedir a un dependent seu perquè no complia massa bé en el despatx del qual era regent, i al donar-li els quartos i veure que'l xicot se'n anava taral·lejant la marxa dels pelegrins del *Tanhauser*, va cridar-lo novament, dient-li que seguís treballant, però que's corregís, El dependent, agraït, va entonar el cant endreçat «a la Primavera». I l'amo'm deia: «Ja ho veu, ¿com puc despedir a un xicot tant intel·ligent i wagnerista?... No creu vostè que vaig fer bé en tornar-lo a admetre?».

PLIM!

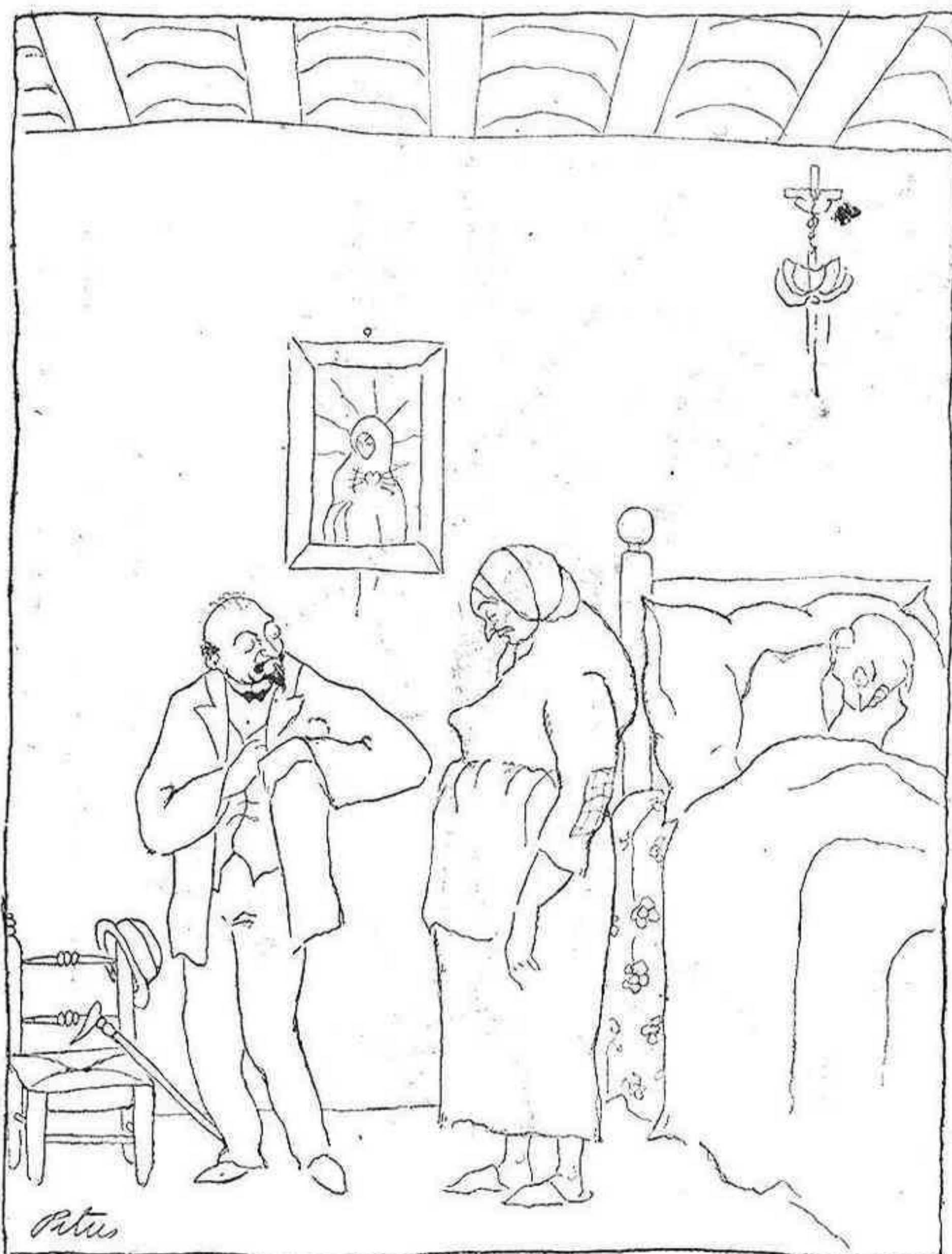
LA CRIDA

—Te-re-ri!... Totes les senyores que s'hagin de fer vestits d'estiu, que passin pel despatx del se-nyor Governador, que ell els dirà els centímetres d'escot i de pantorrilla que poden mostrar en públic...

DIALEG DE CIRCUMSTANCIES

- Vols venir, simpàtic?
—Mentres no'm portis a cap Escola Superior de Guerra, anem allà ont vulgis.

DIALEG DE CIRCUMSTANCIES

- No sé com treure-li la debilitat, senyor doctor. M' ha perdut completament la gana.
—Aixó ral. Miri: cada dematí faci-li llegir uns quants telegrams d'aqueixos que parlen del crim sensacional.

Del vidre volador a la pistola

Corpus, abans, era la diada de l'ignocència. No hi havia un nin que no l'esperés amb fiances d'anar a la processó, amb el séu trajo de piqué blanc, el séu llacet al braç, i la seva magnolia lligada amb una cinta.

L'única preocupació, que l'embargava, era la de que no se li trenqués el ciri; car un ciri trencat, fins pels infants, és una cosa abominable.

Ja de bon matí no's mullava el cabell, perque eixís ben riçat. L'anar a la barberia era com complir amb un ritual. L'acompanyaven el pare i la mare, i el feien seure en un silló, i si el noi era massa xic, li posaven un coixí, per a que arribés a la mida, i li donaven un caramel'lo per a fer-lo estar quietó. Eixia de l'establiment com un àngel, i com un àngel feia seguici a la custodia.

Els únics pensaments profons que'l distreien, eren uns pensaments blancs, d'adolescència incipient; un mirar a les noies sense malícia, amb un tremolor d'ales: les ales del cor, exquisit i pur.

Al tornar a casa, els pares li feien un petó. Es mudava la camiseta, perque'ls paperets, aquells paperets punxaguts d'abans, li feien picor. Aprés no tenia gana, i lassat, se'n anava a dormir. Els riços dels cabells li duraven vuit dies, i cada jorn es partia la ratlla al mateix indret, amb cura de no embullar-se l'escarolat que'l feia ésser tant hermós.

Avui les coses han canviat, i, amb les coses, les costums. L'infant, als set anys, ja té opinió política, i và a la processó, o no hi và; però, de totes maneres, sab lo que significa anar-hi o no anar-hi. El vestit de piqué blanc, si és dels que hi van, el substitueix de bona gana per una brusa, unes espadnyes i una boina; el ciri trencat, per un fusell; el pas de la primera comunió, per uns galons de sargent, i la magnolia, per una pistola. Ja no's riça a l'inversa; es pela, perque'l pelar-se, fa més recruta. En lloc d'entrar a cal barber, per a fer-se posar vidre volador al cap, entra en una armeria per a comprar càpsules per a la browning. No mira a les nenes; mira als radicals, i els mira amb les ales del cor tant closes, tant hermèticament closes, que l'ase'm fum si per mitja pesseta no'ls engegaria un caramel'lo d'aquells de l'armeria. No's lassa perque és caminador i té aprovat el primer any de requetè, que consisteix en pedestrisme i forces. No té picor perque'ls «confetti» d'ara no'n donen; però, en canvi, sua. Sua esgargamellant-se, cridant: «Visca el Papa-rei!»... «*Ruja el infierno...*». Sopa com un brau i no besa als pares, car un soldat ha de saber-se passar sense caricies afe-minadores.

Còm s'han trasmudat les costums, les prèdiques, la Premsa i les eleccions!

Ara, la festa gentilica de Corpus, l'hermosa festa del blat, de la ginesta, dels vestits nous i dels cors ignocents, s'ha trasmudat en una manifestació política.

Per això la multitud de policia, la nostra antiestètica policia, forta i sinistra, ha substituït aquells típics i bonifacs xicots, criats de cases acabalades i estudiants de capellà a l'hora, que tenien compte dels infants per a que no'ls hi cremessin el vestit i no'ls hi fessin cap bussoga.

ROBERT MESTALL.

Crim sensacional

Han vist fins on arriba la sort d'aquests madrilenys?...

Tenen la ditxa de veure an en Montero Ríos tres vegades al dia; se passegen per la Castellana i per la «Puerta del Sol» sempre que volen; entren al Congrés, freqüenten el Senat, contemplen els automòbils de tots els *grandes* d'Espanya...

Doncs, com si amb aquests privilegis no n'hi hagués prou i massa, ara, ja ho veuen: un crim per a ells tots sols.

I quin crim, per la gracia de Déu!... Ni en els folletins més celebrats d'en Gaboriau i en Montepin s'ha llegit mai una cosa enrevesada com aquesta.

Un senyor que surt de casa i desapareix com si la terra se l'hagués tragat. Una senyoreta que va a cobrar un document de crèdit que perteneixia a aquest senyor. Uns policies que, després de molt buscar al desaparegut, el troben fet a bocins i amb els ossos pelats com si algú acabés d'escurar-los...

Naturalment, com que *por el hilo se saca el ovillo*, arreplegat el fil de la cosa, demanin. La vida i miracles del senyor García Jalón, nom de la víctima trocejada; l'auca completa del capità Sánchez, principal autor de la carniceria; l'història de la jove María Lluïsa, digna filla del capità i personatge importantíssim d'aquest formidable enredament... Tot ha sortit a llum i tot ha sigut explicat per la Premsa, desitjosa de satisfer la desenfrenada curiositat del públic.

Ara diguin: és just això? Avui, que tant violents bufen els vents regionalistes i l'aspiració descentralitzadora's manifesta més ferma que mai, ¿està gaire bé que un crim de aquesta categoria, un crim sensacional digne d'un París o d'un Londres, se'l guardi Madrid per a ell sol, i allí se l'exploti, i allí es quedi tot el profit que indubtablement donarà, per poc que se'l treballi? ¿Per què lo que acaba de descobrir-se en l'Escola Superior de Guerra no havia de succeir en qualsevol capital de província, tant necessitades totes elles d'aconteixements que donguin vida al comerç i trenquin per una temporada la monotonía i l'ensopiment que les aclapara?

Jo no voldria que se'm tingués per maliciós; però a mi ningú'm treu del cap que en aquest misteriós assumpte hi hà la mà d'en Romanones. No és que arribi a figurar-me que'l comte haja cridat al capità Sánchez i li haja dit: «Vés, agafa al senyor García Jalón, fes-lo a miques, pela-li bé els ossos i amaga'ls en qualsevol recó de casa teva. Això no.

Però, en l'actual moment polític, ¿volen vostès res més útil per a un Govern que'l descobriment d'un crim, amb prou prestigi i ressonancia, per a conseguir que'l país, distret amb la seva descripció, s'oblidi de totes les qüestions que avui el preocupen?...

Els llatins ja ho deien: *Cui prodest?*... La barbaritat del capità Sánchez no és probable de que al seu autor li aprofiti gran cosa. ¿A qui, doncs, aprofitarà, sinó al Govern?...

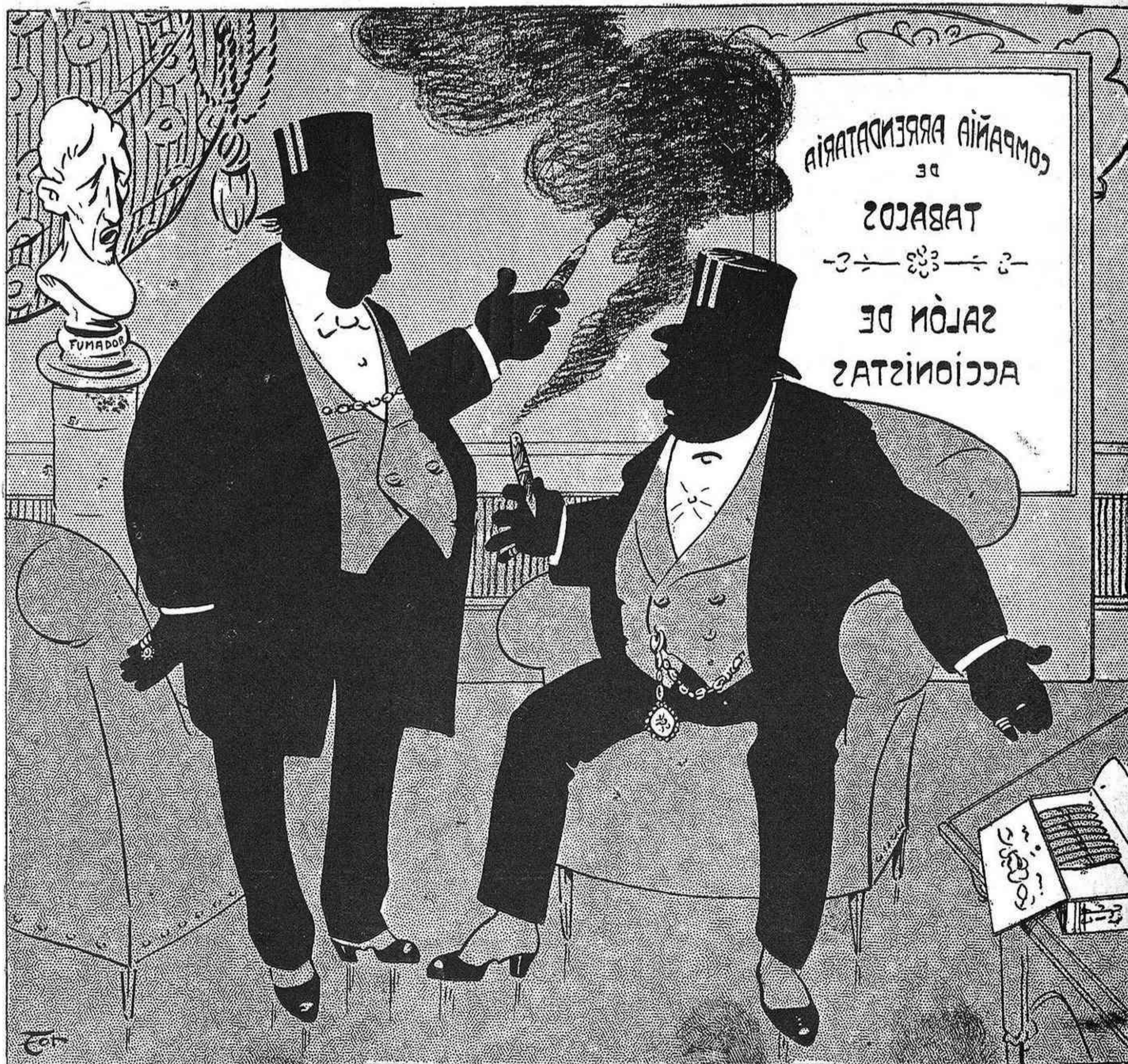
***

La que en aquest assumpte està totalment desconeguda és la pobre Premsa barcelonina. No pot donar-se, davant d'un succés verament sensacional com aquest, actitud més

EN PLE ÉXIT

—«Que viene... como nunca!»

ACCIONISTES DE LA TABACALERA

—Amic Rodríguez, me sembla que aviat ens haurem de determinar a fumar «contrabando»...
 —Es clar que sí; som els únics que fumem d'estanc, i estem fent un paper altament ridícol.

deplorable que la que estàn observant avui els nostres diaris.

Ni un sol cop genial, ni un gest d'audacia, ni una iniciativa: res. Les notícies que'ls telegraffen de Madrid, les relacions que retallen dels diaris que d'allà'ns arriben, i parin vostès de comptar.

¿I aquesta és aquella Premsa que tant alt va posar el séu pabelló en els dies de l'Enriqueta Martí?... ¿Aquesta és la que trobava òssos enterrats per tot arreu i descobria un *sequestro* en cada cantonada?...

Ni li val l'excusa de que, havent ocorregut el crim d'ara a Madrid, és impossible enredar-hi d'alguna manera a Barcelona.

Aquesta raó, si raó arriba a ésser, no havia d'aturar-los, als nostres diaris. ¿No podia mirar-se si el Sánchez havia

estat alguna vegada aquí?... L'eina amb que'l crim ha sigut comès, ¿costaria molt de «descobrir» que ha sigut comprada, fabricada o esmolada a Barcelona?...

A un periodista discret, i a l'altura de les necessitats modernes, gens difícil hauria d'ésser-li—i crec que encara s'hi és a temps—«associar» la nostra ciutat amb el crim descobert a la Cort, publicant amb lletres ben grosses—per exemple—notícies com aquesta:

EL HOMBRE DESCUARTIZADO

«Los numerosos Sánchez, que tan dignamente figuran en la guardia municipal de Barcelona, han visitado nuestra redacción para manifestarnos que ninguno de ellos tiene el más remoto parentesco con el siniestro capitán Sánchez, matador

del señor García Jalón».

«S'aprofitarà, guanyant hàbilment lo perdut, la meua indicació lleal i desinteressada?»

Veurem.

Però consti que, de no fer-ho així, la nostra Premsa diària demostrarà que, posada en la pendent de la decadència, ja no serveix més que per a organitzar «curses de braus» —com crec que s'ha de dir, amb arranjament a les «Normes»,—pidolar *pases* pel tramvia i destroçar sense miraments la Gramàtica, la Geografia, l'Historia i el sentit comú.

I això, francament, seria ben poc afalagador, per a uns diaris que en temps no massa llunyans tant brillantment van saber explotar l'infundi, la «bola»... i la candidesa dels seus lectors.

MATÍAS BONAFÉ

La Mina

És d'or, aquesta mina.

L'han descoberta entre uns redactors d'*España Nueva* i el senyor Méndez Alanís.

Els qui l'explotaran, i en treuran bones monedes, seran la «Sociedad Editorial de España» i, seguidament, tots els altres diaris de Madrid.

El Liberal, de Barcelona, tornarà a trobar-se en pleno èxito. Els demés diaris d'aquí, de Valencia, Sevilla, La Corunya, etc., etc., també tindran la seva part en el botí.

Si els periodistes, millor dit, si les empreses periodístiques fossin gent agrada, an en Roderic Soriano li farien un monumentet i li regalarien una planxa d'or amb dedicatòries entusiastes que diguessen: «Al descubridor d'un nou crim, sols comparable al del carrer de Fuencarral. Tal diari, reconegut».

En canvi, nosaltres serem els qui pagarem la broma.

Ja comencem a pagar-la.

Mireu: jo tinc la costum de llegir l'*Heraldo de Madrid*. És un diari on hi col·laboren seguidament en Ramir de Maeztu, en Bonafoux, altres distingits escriptors i el mai prou alabat estúpid «Duende de la Colegiata».

***

DIGRESSIÓ.—(Això pot llegir-se, o no, ja que no té res que veure amb aquesta «Crònica»).

Un gran amic nostre sosté que a lo sublim pot arribar-s'hi per dos camins oposats: per la bondat o per la maldat, per la bellesa o per la lletgesa, pel talent o per l'indecenta ineptia.

El «Duende de la Colegiata» és, en nostre concepte, un cas d'escriptor sublim, sols comparable amb donya Pilar Si-

nués de San Juan, autora de *La abuela*.

Ara, endavant.

***

Llegiem, doncs, l'*Heraldo de Madrid*, amb certa il·lusió.

Ai!, ja ha finit la tranquil·litat. En l'exemplar que acabem de rebre ens trobem amb crim, amb més crim, després amb descripcions detallades de les curses de braus, i prou.

No més en Bonafoux té un reconet, quasi a la carbonera, per a explaiar-se.

Ni folletí!

I és natural. Per a que'l necessiten, el folletí, els aimadors d'en Ponson du Terrail?

Oh, i lo que durarà!... Perque, mireu: ara vindran els interrogatoris i les descripcions dels que estan embolicats en l'assumpte.

Després ens enterarem del que compraven per a dinar i de si es desdejunaven amb llet o amb cinc cèntims de barreja.

De moment, ja sabem que la María Lluisa Sánchez portarobes interiors amb brodats i randes, que demostren que tenia un caràcter *coquetón*, i que'l capità es treu el capell quan passa per davant d'alguna església.

Seguirà a aquesta broma, lo de la degradació. Els diaris-tes d'aquí enviaran a cercar als de París, quins parlaven de la mateixa comedia, feta al jueu Dreyfus.

Després sabrem si la noia ha parit dues o tres vegades, i qui eren els pares de les criatures, cosa molt difícil d'averiguar.

Després, els medis de viure de la família del mort, i si aquest era o no tant ric com deien.

Finalment, si és que no surt res més, vindrà el judici, i amb ell, discursos, declaracions, actituts; si és guapa o no; si ell se presenta amb cinisme, o si ella està abatuda.

Resum presidencial; preguntes al jurat; condemna o absolució, i finalment i vagi com vagi, dues famílies al carai (perque'l tal Jalón no era pas cap sant ni honrava als seus), i vinguen cèntims i més cèntims per a aquests diaris de Madrid i alguns de provincies, que han trobat una altra déu de *calderilla*, sols comparable amb la que'ls proporcionaren els successos de Fuencarral, la Martí, el Francès i ben pocs més.

Rebin, els tals colegues, nostra coral felicitació.

MONI

Del jardí dels humoristes

L'HOME, PER LA PARAULA

Com que's diu Rocatallada, en Lluís, no vol que aquest cognom tant bonic s'extingeixi, al fer ell l'últim badall.

***

Per això va jurar, ja fa anys, que no's casaria, sino amb una dòna que's veiés capaça de donar-li un fill ben mascle.

I en efecte, quan començava a estimar-ne una, prenfa tot seguit les seves precaucions.

***

Però la «pega» el perseguia; semblava fet expressament. Totes les xicotes que anava *precaucionant*, tenien llevar femella.

***

Naturalment, quan el xicot estava ben segur d'això, feia tota mena de relacions amb elles i les abandonava, per a provar-ne una de nova.

***

Heus-aquí que un dia va fer coneixença amb una rossa, molt simpàtica, que's deia Ramona.

***

I és clar, al cap de poc temps, la Ramona va haver de passar per la mateixa *proba* de les altres.

***

Per a assegurar-se de que la cosa anava be, i per a evitar possibles imprudències, en Lluís va enviar-li a cercar una llevadora.

***

Però no una dona d'aquestes velles i repugnants, aveçada als vells sistemes d'infantar, sinó una llevadoretta a la moderna, graciosa, gentil i elegant, que acabava d'obtenir el grau en les darreres oposicions de l'Escola de Maternitat.

***

La Ramona va rebre-la amb gran contentament, com una bona amiga, més que com una experta professora d'obstetrícia.

***

I la simpatia d'en Lluís, per a ella, no fou menys cordial.

***

Així les coses, tot va anar fent el seu curs.

***

Al cap de nou mesos, la Ramona va sentir els primers símptomes...

***

El deslliurament fou llarg i laboriós.

***

Però, gracies a sa meravellosa destresa, la gentil llevadoretta va lograr que tot anés be, i que l'humanitat pogués comptar amb una criatura més: un noi gras i robust.

***

Un xicotaç gras i robust, que ella, tota cofoia, va córrer a posar en els braços paternals d'en Lluís, i que en Lluís va rebre amb un somri de triomf.

***

I com que en Lluís és un home de paraula...

***

S'ha casat amb la llevadora!

L. VALBERT

QUÉ TANT «RÈGIM»!

Hi han pobres malalts que, a més de la malaltia natural, en tenen una altra: el metge.

Tal com se van posant les coses, aviat, l'enviar a cercar el metge voldrà dir: «Treieu-me els plats de taula».

An aquells temps en que estaven malalts els nostres avis, tot ho tractaven amb sangnies i lavatives. En Molière ja hi va fer broma i els «lavativats» no n'hi varen fer gaire.

Que's patia del cap, sangnia a les cames. Que's patia de les cames, sangnia al local de les «lavatives». Que's patia del local, sangoneres al mateix local. Que's tenia massa sang, a treure'n. Que se'n tenia poca, també a treure'n, perquè no n'hi hagués tanta. El sistema dels metges antics era voidar. Consideraven l'home com una bóta, mirant de deixar-la vuida, fos com fos, per extracció o per voidamenta.

Avui dia, rès de voidar. El sistema és no deixar omplir per a no tenir de voidar. D'aquest tractament se'n diu règim.

Que un malalt se'n va a trobar a un metge, ja ha rebut. Ja's pot despedir de fumar, de beure, de menjar i de tot. Avui dia an el còs dels malalts no hi poden entrar els aliments, ni en forma de fulles de malva.

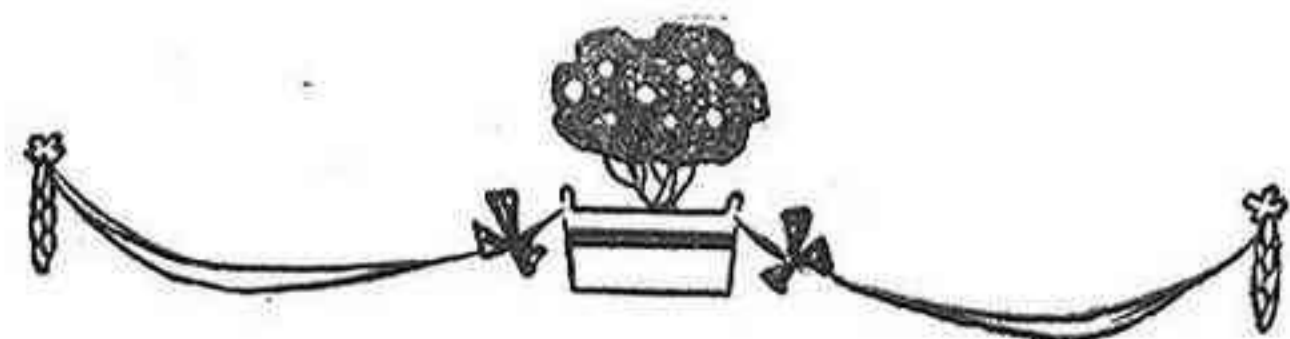
—De què pateix vostè?—pregunta el metge.—Dels ronyons? Doncs no mengi carn. Dels jonolls? Doncs no mengi carn ni peix. Del costat dret? No begui vi. Del costat esquerre? Ni vi, ni tabac, ni carn, ni bestiar, ni caça. Verdura ben mastegada, i, si no la pot mastegar, que li mastegui un amic, i, si no té un amic de confiança, purès de pèsols, de faves i de cigrons; la qüestió és alimentar-se sense aliment, i, al darrera, aigua, per a remullar el desert del ventre.

—I es cura, el malalt, pot-ser direu, amb aquest ascetisme gàstric?

De la peça malalta pot-ser sí; però totes les del voltant, que constitueixen el conjunt de lo que'n diem el còs humà, no sols no's curen, sinó que s'arroncen, i passa e cas curiosíssim de que un home que tenia una peça del còs tarada, se la veu curada entremig del decandiment de tot lo altre, com si, per a curar el corc d'un arbre, es curés el corc matant l'arbre.

Hem conegut un senyor que patia del ventrell. L'home feia males digestions; però, amb lo poc que digería, vivia prou gras per a anar tirant. Aquell home va trobar un metge que li va curar el ventrell; però als pocs jorns d'estar curat va morir d'això... d'estar curat. Va trobar-se adobada la caldera quan la màquina no anava.

Els pobres, els que no poden menjar, vinga fer vagues per a millorar-se; vinga fer esforços per a guanyar més; vinga volguer reivindicar-se per a tenir un passa-

L'AMOR, AL CAMP

—Lladretal... Assassinal... No més faltaria que fossis rossa i que't diguesses Maria-Lluïsa.

ESPERIT MERCANTIL

— De tot això de'n Jalón fet a bocins, si tingués el talent de'n Carner, ara'n faria un romanço que's vendria molt.

ment, i així que un d'ells logra tenir-lo, ve un metge i li diu: «Ara, règim. Has treballat per a acabar amb règim».

Això porta que, si va durant aquesta passa de règim, els uns per poc i altres per massa, arribarem a un estat que no serem homes: serem kangurs. Per peces, tots estarem bons; però tindrem tant decaïment, d'aquell que'n diuen neurastenia, que estarem tristos d'estar tant bons i estarem pitjor que si no ho estessim. A copia de no ferlos servir, ens aniràn caient els queixals; el ventre se'ns anirà tornant com una mena d'oficina d'administració econòmica; ens eixirà llana per tot el còs, i, quan ens portin en un prat, ni esma de pasturar tindrem.

I lo crudel no és el menjar, sinó que aquests botxins de l'higiene, si no protestem contra tal règim, acabaran per a treure'ns el vi—el vi, cavallers!, el suc dels raim!,— i això no ho hem de permetre.

Que'ns treguin el pa, el peix, la carn, la pell. Però el vi, mai! Ni per salut, ni per dignitat humana!

Rès d'absentes, de cocktails, d'aiguardents, de tota beguda feta amb règim; rès d'aigües minerals, que les van mineralitzant a mida que's posen de moda, per a treure'ns el vi, el suc sagrat fet amb gotes de mareperla, fet de garlandes de parra, nascut de llàgrimes de pàmpols! Treure'ns el suc de raim, que va salvar a l'humanitat per medi d'aquell Noè mai prou ponderat per la Bíblia! Treure'ns un dels pocs bàlsams que fan

passadora la vida! Això que no ho probin, els higienistes, perquè no hi hà dret a curar quan el curar és ensopir al pròxim.

Si mai t'ho vénen a proposar—oh, llegidor!,—treu-te'ls del davant!... Si volen règim, que'l tinguin ells!... Agafa un raim, beu un got de vi i deixa an ells que's mengin els pàmpols. Que facin règim amb els pàmpols.

XARAU

Compendio de Neurologia y Psiquiatria, per Hermann Mayer.

Heus-aquí una obra que prestarà immens servei als estudiants de medicina i fins als mateixos metges que's dediquen a curar malalties nervioses i mentals.

Tant en la part destinada a la neurosi, com en la que's consagra a l'estudi de les vessances, hi hà en el llibre del savi Mayer, admirablement traduït pel doctor Ferret, una gran precisió de concepte i un rigorisme de mètode que constitueixen el seu mèrit principalíssim i que expliquen l'èxit excel·lent conquerit a Alemanya, on se'l considera el millor consultor de tots els professors neuròlegs i mentalistes. Conté capítols generals de simptomatologia, perfectament descrits, i quadros de diagnòstic diferencial, en els quals no poden aparèixer més ben agermanades la sobrietat i la precisió.

L'obra ha sigut curiosament editada per la casa G. Gili.

Obres completes de Joan Maragall.—Acaben de sortir a la pública claror els tres darrers volums de les Obres d'en Maragall, corresponents al quint, d'*Artículos* (serie castellana, que comprenen els publicats pel gran escriptor en diferents periòdics i revistes, desde 1906 a 1911); al segon, de *Poesies* (serie catalana, que és un dels més interessants, puix conté la celebrada *Nausica*—inèdita,—*Himnes Homèrics*, *Olimpica I de Píndar*, *Ton i Guida*, *Fragments de l'«Enric d'Osterdigen»*, *Fragments de «Així parlà Zarathustra»*, *Altras traduccions*, *Poesies originals disperses i inèdites*, i *Fragments autògrafs*, que són notes curiosíssimes de l'àlbum del genial del poeta i que poden considerar-se com exquisides perles del seu refinat temperament. Finalment, el tercer volum, dels que acabem de rebre, és també de la serie castellana, i es titula *Elogios*. Comprèn: *Preliminar*, *Del amor*, *De la palabra*, *De la poesia*, *Del pueblo*, *Del teatro*, *De la danza*, *Del vivir*, *De la gracia* i *De una tarde de Agosto*.

Queda definitivament llesta, doncs, l'edició de les *Obres completes d'en Maragall*. Es de nostre deure advertir-ho als simants de les lletres catalanes, car se tracta d'una publicació excel·lent, presentada amb tota magnificència; unes obres que no haurien de mancar en la llibreria de tot bon català.

Unión Ibero-Americana.—Memoria d'aquesta entitat madrilenya, corresponent a l'any 1912. Conté els estatuts, ressenya de festes celebrades i altres detalls interessants als associats.

Los convencidos.—Drama en un acte, dividit en dos quadros, de don J. Armengol i Sebastià. Sembla tenir condicions representables i l'idea de l'obra resulta enlairada. Obtingué'l primer lloc en el concurs de la «Juventud Socialista de Madrid», celebrat l'any passat.

El Libro Popular.—Segueix publicant-se amb èxit creixent, aquesta revista, de la qual en tenim damunt la taula els següents títols: *Su majestad*, per J. Francés; *Del abismo al amor*, per B. Varela; *La intrusa*, per M. Bueno, i *La araña*, per R. Pérez de Ayala.

SEPT SCIENCIES

—Que't compri un altre barret?— Cah! No estem per gastos, dónal —Mira, veus?... Ja està arreglat...—Ara ja vas a la moda.

TÍVOLI. — S'ha despedit la Napierkowska, en mig de certa indiferència del públic, però aplaudida sorollosament pels amants de les belles coses. Ha sigut curta la seva estada a aquí. Diuen que se'n va a Mallorca, a fer un viatge de delícies per l'illa de la calma. Que hi trobi el repòs que hi va a buscar i que torni pròmpte entre nosaltres.

— Divendres va estrenar-se *La presidenta*, vaudeville, traduït del francès, molt pujat de color i interpretat, amb tota la picardia que requereix, per la simpàtica Montoro.

Va fer riure i va fer fugir a algú del teatre.

— Dimarts va debutar l'Argentinita, una de les quatre reines del ball espanyol. Ja havia ballat al «Poliorama». El seu ballar es fi i graciós. Vagin-la a veure, que no hi perdràn res.

— Per a dimecres estava anunciat el debut de la bonica Assumpció Aguilar.

NOVEDADES. — «Malvaloca», «El místic», «El alcalde de Zalamea», «María Rosa», «Nena Teruel», «En Flandes se ha puesto el sol» i «El abuelo». Heus-aquí les obres posades al cartell, durant aquests darrers dies.

«María Rosa», per al benefici de la senyoreta Adamuz, vaigué a aquesta artista continuades ovacions.

«Nena Teruel», dels germans Quintero, no va ésser un èxit franc i espontani, malgrat el bombo que portava de Madrid, i amb tot i l'excel·lent interpretació que li donà la companyia de l'Enric Borràs.

Ni l'assumpte, escassament interessant; ni la construcció artística de la trama, ni el mateix diàleg, poden admetre comparació amb les primitives obres dels Quintero, plenes de frescor, de gràcia i d'ingenuïtat.

D'ensà que's volgueren apartar del seu gènere, sembla que'ls populars autors vagin destarotats, camí de l'impotència. Ja són a la pendent. Molt serà que no caiguin a l'abim del complet fracàs.

— Per a abans d'ahir, dimecres, estava anunciat el benefici d'en Borràs, amb la celebrada «Terra baixa», del nostre Guimera, i per a ahir, dijous, la despedida de la companyia.

— Demà, dissabte, inauguració de la nova temporada, amb el debut de la notable companyia còmico-dramàtica del «Teatro de la Comedia», de Madrid.

CÓMICO. — «Las bayaderas», opereta en tres actes, no ha pogut estrenar-se encara. Segueixen els ensaigs amb activitat.

Com a novetat de la setmana, podem remarcar l'èxit de «La canción del náfrago», cantada per l'aplaudit Gorgé, i la reproducció de les divertides sarçueles «La alegre trompetería», «La república del amor» i «Granito de sal», molt ben interpretades i posades amb tot el luxe que requereixen.

— Demà, dissabte, despedida de la simpàtica Úrsula López, amb un escullit programa.

APOLO. — Consecutivament, i amb l'èxit *indispensable*, la companyia dels mítics Onofri ha anat representant «Juan, el destripador», «Los hijos del ahorcado, o las dos huérfanas», «Ladrón de honras, o escaldado por los indios», «Enrique de Lagardere, o el jorobado» i «L'enfant de París», títols que ells mateixos se porten l'oli.

I ahir degué tenir lloc el benefici del popular pierrot Otello Onofri.

LÍRICO. — S'hi ha fet aplaudir, durant la darrera setmana, la companyia de sarçuela valenciana, representant algunes de les més celebrades obres del seu repertori, i estrenant «Locura de mare», que obtingué una magnífica acceptació.

Dissabte, estrena de «Vent de levánt».

SALA IMPERIO. — Ha debutat en aquest afortunat teatre la celebrada estrella espanyola Manón. Es una artista notable en el seu gènere.

CONCERT

Diumenge passat, a la tarda, en l'hermosa sala de concerts de l'«Academia Granados», va celebrar-se una sessió musical a càrrec de les senyorettes Alicia Chasselet, soprano, i Concepció Zaldúa, pianista.

Tot-hom coneix les condicions de cantant i la bonica escola que posseeix la senyoreta Chasselet. El diumenge, amb l'escullit programa que va interpretar, fou novament consagrada pels aplaudiments de la distingida concurrència. El bon gust de la cantant, el sentiment i la seva exquisida manera de dir, foren posats de manifest una altra vegada.

Mereix també grans elogis el senyor Llongàs, pianista acompanyant, el qual, com sempre, posà en son comès aquella cura i aquella gran mestria tant personals i tan agradables.

La senyoreta Zaldúa, a la qual no havíem pas tingut el gust d'escoltar encara, se'ns revelà com una acabada pianista.

Paderewski, Franck, Mendelshonn i Schumann passaren per les seves mans d'artista, dolçament, deixant-nos una impressió fonda.

En resum: una agradable tarda, de la qual ne guardaran bon record tots els que varem assistir a la privilegiada «Sala Granados».

ESQUELLOTS

LA qüestió dels mercats ha sigut sempre una de les més batallones, entre'ls regidors i de les que més jòc han donat dintre'l Municipi.

Ara mateix, per si aquest director havia d'ésser abans que aquell altre, i per si havia de traslladar-se aquí o a allí, els regionalistes han declarat la guerra als radicals, dient-los que estan disposats a fer-los impossible la vida.

Molt bé.

Ara sols falta que'ls radicals determinin fer lo mateix amb ells, i que tots plegats impossibilitin an els altres, per a que's quedin sense *vida* tots els regidors...

I s'haurà complert l'ideal dels barcelonins.

EL nostre flamant Governador, don Juan Nepomuceno Sánchez Anido, creu fermament que ha arribat l'hora de dictar mides de repressió contra'ls impertinents captaires.

Duro amb ells!

Es molt repugnant veure pel món a gent que capta, i no's pot permetre la fatídica visió d'homes extenuats allargant la mà.

Sobre tot quan no les allarguen per a demanar *destinos* importants.

Com places de Governador, per exemple.

MASSA poc!

Ha sigut penyorat amb cent pessetes un taverner que tirava aigua al vi.

Li està bè, per clerical.

L'ordre dels sants sacraments, en aquest cas, no pot ésser més natural ni més equitatiu.

Després del *bateig*, la confirmació.

SUSCEPTIBILITAT que fa honor al *cuerpo*.

Davant l'espaventable crim que ha commogut a tota Espanya, comès per aquell xacal que's diu capità Sánchez, els nostres guardes municipals s'han indignat de tal manera, que'l que està de punt en el nostre carrer, ens ha escrit en nom de tots ells, suplicant-nos que, d'ara en avant, quan parlem d'algun del *cuerpo*, no l'anomenem per Sánchez.

Com poden veure, la demanda és justa i delicada.

I el nostre intent és complaure al comunicant.

Desde avui, per a nosaltres, no hi haurà cap municipal que's diga Sánchez. Tots se diràn Gutiérrez.

S'ha fet tant de moda, entre la nostra societat, això del tè de les cinc de la tarde—*five o'clock tea*, per a dir-ho més fi,— que no hi hà saló aristocràtic, ni casa d'Amèrica, ni restaurant, ni caseta de dispeses que no l'estilli.

Per cert que de tot ne diuen tè, algunes persones.

L'altra tarde, en un d'aquests frugals «piscolabis», vàrem sorprendre aquest curt i substanciós diàleg:

La senyora de la casa:—Una taceta de tè, don Magí?... Amb rom, o sense?

Don Magí:—Amb rom, però sense tè.

UNA senyora i un senyor estan contemplant, desde la llotgeta d'un teatre, un chor d'odalisques que acaba de sortir a l'escena.

Ella:—T'has ficat en aquella chorista de la dreta?... La conec de molt petita; havíem anat al col·legi juntes. Passava tanta misèria, pobretal; que ni camisa tenia per a posar-se.

Ell (fitant-la amb el binocle):—Doncs, noia, es veu que no ha prosperat gaire, d'aleshores ensà.

AGRAIM a don Josep Sitges i Comas, president del Comitè «Pro-Barcelona», la fina delicadesa d'enviar-nos una invitació per al xampany d'honor, que's donà als regidors simpàtics el dilluns passat.

Al dir «regidors simpàtics», ja suposarà el llegidor que'ns referim als qui votaren contra'l negoci de Dos-Rius.

Si be els de L'ESQUELLA no assistírem a la festa, per tractar-se de xampany, materia *esperitosa*, consti que, malgrat això, ens hi trobarem en *esperit*.

EN que a l'aixerit periòdic *Papitu* se falti a la moral, tots hi estem conformes. Ara, que s'hi falti a la llengua, no.

Es una cosa que no l'hauríem de permetre ni l'Arpol, ni en C. Margarit, ni en Jabalí, ni en Moragues, ni el mateix senyor Illescas.

La llengua, i sobre tot la catalana, és cosa sagrada per a nosaltres i per a ells.

Es per això que'ls repletem.

Amics: en l'articlet—diem-ne articlet—«Veritat si no és mentida», s'hi troben els mots «hasta», «travessures», «fatigues», etc., etc.

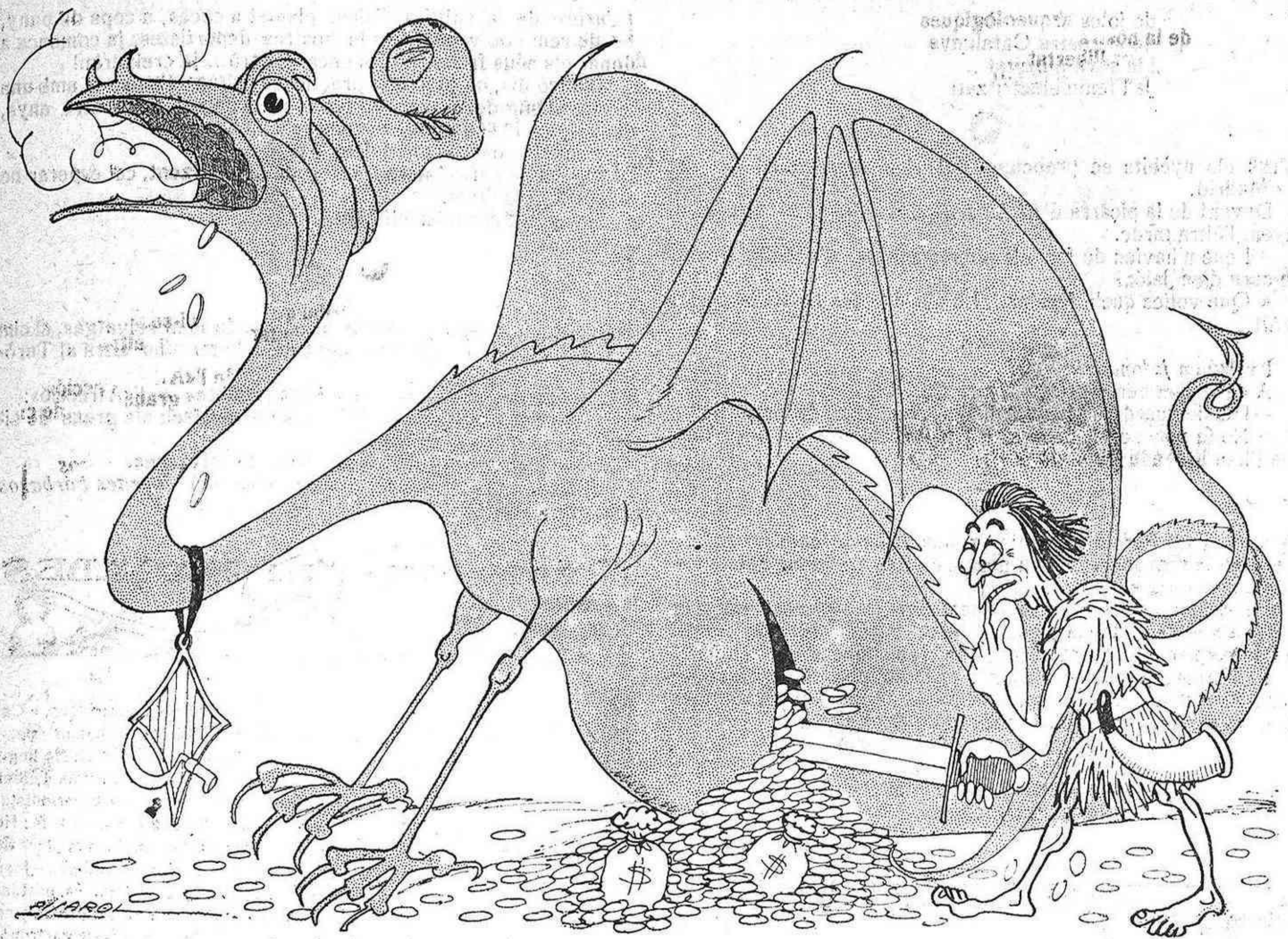
Això no!

Si no us corretegiu, farem córrer que a la vostra redacció hi figura el senyor Narcís Oller.

AL CONSELL DE MINISTRES

—Senyors: crec que s'hauria d'agafar a totes les sufragetes i deportar-les a Mèxic.

AL PALAU DE LA MUSICA

SIGFRID:—I ara!... Quines tripes més estranyes té, aquest dracl...

En els elegants salons de l'«Angelus Hall», el nostre amic senyor Brunet hi ha exposat una interessant col·lecció de dibuixos i aquarel·les.

Sobre tot els primers són molt suggestius i revelen la mà mestra d'un dibuixant de talla.

Que per molts anys, el senyor Brunet, pugui fer semblants obres en be de l'Art.

Monturiol.

En canvi, jo, si'm paga els dispendis vostè, o be'l diari de sa digna direcció, em comprometo a proporcionar-li el baptisme i l'òbit del cèlebre pintor don Isidre Nonell i Monturiol (q. a. c. s.).

S'ha de parlar de lo que's sàpiga, senyor Marinel'lo.
Recordi's de Constantinoble.

No hi hà res tant irrespectuós com el públic.

Mireu si n'és d'horrible el crim del capità Sánchez..., i ja hi fan broma els Moraguetes de Madrid.

Es l'últim timo.

L'escena en un cafè *charcruterie*.

Diu un cambrer:

—¿Qué merienda el señorito, un surtido?

—No, tráete unos emparedados de Jalón.

NOTA oficiosa de l'Ajuntament.

«Las atenciones municipales para el próximo mes de Junio se calcula importarán seis millones y medio de pesetas.

Déu-n'hi-dó, de la picossada!... Sis mil·lions i mig d'endoles per a atenciones!

Els menescals de Cà la Ciutat són d'aquella gent més atenta.

Ens anuncien les sangnies per endavant, i això sempre és d'agrair.

Car seria molt pitjor si ho feien a la manera del capità Sánchez.

Els de *La Tribuna*, no contents en tenir un crític d'Art, tant superior com l'escaiolaire senyor Chiloni, n'han cercat un altre.

Aquest ha sigut el mateix director del «colega», el senyor Marinel'lo.

I en sab un niu! Aviat deixarà enrera a l'anomenat senyor Chiloni.

L'altre dia, parlant d'en Canals, deia que aquest va entrar an el món artístic junt amb la parella de pintors Nonell i Monturiol.

Em jugo un peix que no m'ensenyi cap taula ni dibuix del tal

Un altre dels visitats pel «Comitè Executiu de l'Exposició d'Indústries Elèctriques» és el senyor Puig i Cadafalch, ferm catalanista, el qual li ha ofert el seu concurs personal i la seva influència política i arquitectònica.

Es comprèn: el senyor Puig és dels que s'electrisen fàcilment.

Parlant d'esglésies romàniques i d'excavacions a Empuries,

de joies arqueològiques
de la nostra Catalunya
i la seva llibertat...
Ja'l teniu electrifcat!

FINS els nyèbits se preocupen del crim sensacional de càn Madrid.

Davant de la piçarra d'*El Liberal*, dos «llimpies» el comentaven, l'altra tarde.

—I què n'havien de fer, els pobres sorges, d'aquells trocets de carn d'en Jalón?

—Que voltes que'n fessin?... Lo que'n faries tu. Se'is devien jalà!

***

I vinguen jalonades.

A casa d'un herbolari:

—Déu lo guard. Me faria l'obsequi d'una mica de maria-lluïsa?

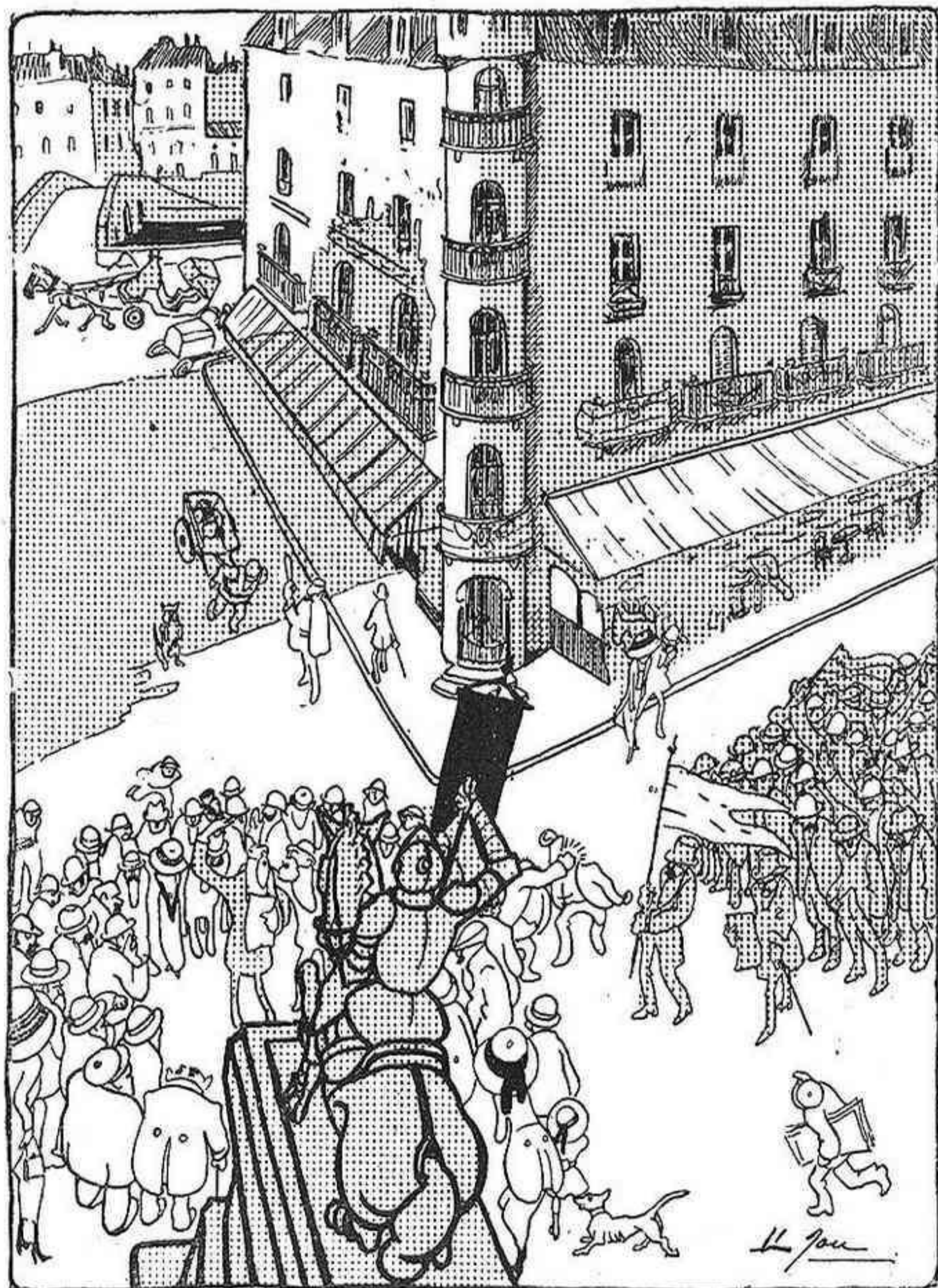
—No la puc servir, senyora. Els periodistes, en pocs dies, ens l'han acabada tota.

AN el Turó-Parc s'hi exhibeix una tribu oriental completa, amb la reproducció d'un harem en tots els seus detalls, inclús dos eunucs autèntics.

I encara que d'eunucs, en aquest país, metafòricament parlant, se'n veuen tots els dies, no deixa d'ésser una cosa curiosa la contemplació d'aquest parell, que creiem que són autèntics.

I ho creiem per dugues raons: primera, perquè així ho assegura formalment l'empresa, i segona, perquè, en certes matèries, no és prudent seguir la tàctica de Sant Tomàs.

¡Quina broma, si tinguessin
uns eunucs de demostrar,
palpablement, an el públic
la seva autenticitat!

L'ESPERIT PUBLIC, A MADRID

Oi que semblen socialistes
cantant «La Internacional»?
Doncs, nó; són comentaristes
del «crimen sensacional».

L'arbre de la cultura física, plantat a coces, a cops de puny, de rem i de vaqueta pels nostres deportistes, ja comença a donar els seus fruits, petits encara, però... ja creixeràn!

L'altre dia, un jove que practicava cultura d'aquesta amb una pilota, al mig del carrer, va fer caure a un noi de quatre anys, el qual, amb la caiguda, va rompre's un braç.

Poqueta cosa,—com deiem,—però...

De l'actual afició als sports, cada dia creixent, cal esperar-ne magnífics resultats.

Sobre tot per a les clíniques.

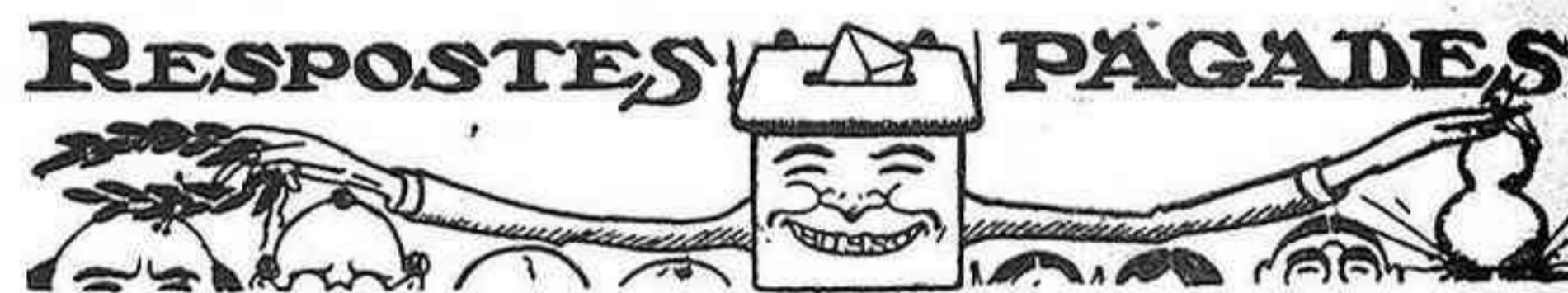
No'n devíem tenir prou amb una tribu de semi-selvatges, al cim del Tibidabo, que n'ha hagut de debutar una altra al Turó-Parc.

Lo que deuen dir els benemèrits membres de l'«Atracció»:

—Amb l'abundancia de tribus se demostren els graus de civilització d'una gran ciutat.

I per això propaguen l'importació de selvatges.

És clar, fa tant temps que veuen l'èxit dels *jóvenes bárbaros* del «requeté»!

L. F.: De dibuixants humoristes i satírics sempre se'n necessiten, a Catalunya. Però, la mostra que'ns envia no tanca ni sátira, ni humorisme,... ni amb prou feines fa endevinar un correcte ninotaire.—E. Plana: He llegit el seu article i m'he convençut. Efectivament, l'ofici de barber ha d'ésser un continuat calvari. Creguim, deixi de rapar barbes i posi's a periodista. Les mateixes estidores de tallar els cabells li podrán servir.—J. B.: Ho sento, però no'l puc complaure. Els tres dibuixets que envia son plens de bona intenció, ja sab vosté que, d'aquestes coses, l'infern n'está ple.—Joan Auber i Manén: Tot lo que de vosté tinc rebut aquests dies, és bastant fluixet.—A. A.: Tantes mercés, però ja haurá vist que L'ESQUELLA no acostuma a enviar representants a aqueixa mena de solemnitats gastronòmiques.—T. K.: Liástima de temps i de paper! Aprengui, aprengui força de dibuixar, si pot ésser... sense anar a Llotja.—J. H. i P. C.: Agraím la comunicació i els desitgem moltes prosperitats.—Josep Benet Torres: De lo de vosté m'agrada sempre més el pensament que la forma. Això vol dir que sab sentir, però no sab expressar amb justesa lo que sent En els versos d'avui hi há un grapat de incorreccions que no'ls permet ésser prou musicals. No escrigui tan seguit, i empapi's bé dels nostres poetes íntims; cregui'm.—Sofiasé (Palma): La historieta ja és bonica, però no'ns atrevim a publicar-la. Sab per qué? Perque aquí es més coneguda que en Xarau. No hi hà barceloní que no l'hagi llegida en algún full de calendari.—Anonim: Massa vaguetat; no ho entendria ningú.—P. N.: El seu article «La gallina» no'm resulta prou substanciós.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIODIC HUMORISTIC IL·LUSTRAT

Administració i Redacció:

Llibrería Espanyola,
Rambla del Mig, núm. 20
BARCELONA

Preus de subscripció:

Fóra de Barcelona,
cada trimestre:

Espanya, 3 ptes. - Estranger, 5

Número solt: 10 cèntims — Atrassats: 20

Antoni López, editor — Rambla del Mig, núm. 20

Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, OIm, 8
BARCELONA

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

Edicions populars d'en SANTIAGO RUSIÑOL

L'Illa de la calma

Un tomo, ptas. 1

OBRAS DE C. GUMA

	Ptes.		Ptes.
Fruyta del temps. —Colecció de poesias, formant quatre tomets titolats: <i>Fruyta amarga</i> , <i>Fruyta verda</i> , <i>Fruyta agre-dolsa</i> y <i>Fruyta madura</i> ; segona edició, il·lustrada. Cada tomet 0'50 de pesseta; tots junts.	2	Ensenyansa superior. —Juguet còmic en un acte	1
L' amor, lo matrimoni y 'l divorci	0'50	Drapets al sol. —Escàndol humorístich, il·lustrat.	0'50
Del bressol al cementiri	0'50	Quinze días á la lluna. —Gatada en vers, il·lustrada	0'50
Buscant la felicitat	0'50	Ni la teva ni la meva. —Comedia en 3 actes y en vers	2
Petóns y pessichs	0'50	Un viatge de nuvis. —Humorada en vers, il·lustrada	0'50
Barcelona en camisa	0'50	¿Quina dona vol vosté? —Humorada en vers, il·lustr.ª	0'50
Lo deù del sigle	0'50	Lo primer día. —Juguet còmic lirich, en un acte.	1
¿Home ó donà?	0'50	Art de festejar. —Catecisme amorós, en vers, il·lustrat per M. Moliné.	0'50
La dona nua (<i>Moralment!</i>).	0'50	Guia del conquistador. —2.ª part del <i>Art de festejar</i>	0'50
Tipos y topos (<i>Colecció de retratos</i>).	0'50	¿Colón ó Carnestoltas? —Ensarronada còmica municipal, il·lustració de M. Moliné.	0'50
¡Guerra al cólera! <i>Instruccions pera combátrel</i>	0'25	¡Abaix lo existent! —Disbarat còmic en un acte.	1
Cla y catalá. <i>Llissóns de gramática parda</i>	0'50	Lo Marqués de Carquinyoli. —Juguet còmic en un acte.	1
Don Quijote de Valcarca	0'50	Una aventura de amor. —Il·lustrada per M. Moliné.	0'50
¡Ecce-Homol! <i>Monólech en un acte y en vers</i>	0'50	Pelegrins á Roma. —Viatje bufo-trágich en vers, il·lustrat	0'50
Mil y un pensaments. —Colecció de màximas y sentencias.—Un tomo de unas 100 páginas.	1	¿Per qué no 's casan los homes? —Humorada en vers, il·lustrada	0'50
Lo Rosari de l' Aurora. —Album humorístich, ab caricaturas :	0'50	¿Per qué no 's casan las donas? —Humorada en vers, il·lustrada	0'50
Filomena. —Viatje de recreo al interior d' una dona.	0'50	Jesús María Joseph! —Juguet còmic en un acte.	1
Lo cólera y la miseria , y una carta al Dr. Ferrán.	0'50	La salsa del amor	0'50
Sobre las donas. —Polémica entre <i>C. Gumá</i> y <i>Fantástich</i>	0'50	Lo món per un forat. —Humorada en vers, il·lustrada.	0'50
Gos y gat. —Juguet còmic en un acte y en vers.	1	¿Cóm se pesca un marit? —Humorada en vers, il·lustrada.	0'50
Vuyts y nous. —Ab lo <i>retrato</i> del autor.	0'50	De la Rambla á la manigua. —Aventuras d' un <i>re-servista</i> , il·lustradas.	0'50
Un cap-mas. —Juguet còmic en un acte y en vers.	1	Blanchs y negres, ó la qüestió de Cuba , il·lustrada.	0'50
20 minuts de broma. —Un tomet que conté dos monólechs representables, titolats: <i>¡Tres micos!</i> y <i>Un eessant</i>	0'50	Un casament á proba. —Humorada en vers, il·lustrada.	9'50
Lo pot de la confitura. —Colecció de poesias.	0'50	La senyora de tothom. —Humorada en vers.	0'50
La Exposició Universal. —Humorada agre-dolsa.	0'50	Lo libre de las cent veritats. —Edició il·lustrada.	0'50
Cura de cristiá. —Juguet còmic en un acte y en vers	1	El pecat de Eva. —Humorada en vers, il·lustrada	0'50
Guia còmica de la Exposició Universal. —Un tomo de 100 páginas, ab un plano y varios dibuixos.	1	Agencia de matrimonis. —Humorada en vers, il·lustrada.	0'50
L' amor es cego. —Juguet còmic en un acte y en vers	1	Entre faldillas y pantalóns. —Humorada en vers, il·lustrada	0'50
Cansóns de la flamarada. —Un tomo de 128 páginas.	1	Sota la parra. —Colecció de cantars	0'50
Una casa de dispesas. —Juguet còmic en un acte.	1		
La primera nit. —(<i>Impresions de un nuvi</i>).	0'50		
Lo día que 'm vaig casar. —(<i>Impresions de una nuvia</i>).	0'50		

Novedad

DIEGO RUIZ

Ptas. 0'50

La idea y el sentimiento de América
:: en la obra de Jacinto Verdagner ::

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Mútuu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravíos si no 's remet, además, un ral pera certificar. Als corresponsals se 'ls otorguen rebaixes.

JA HI SOM

—Toros, banys i processone,
crims d'aquells que «sensacionen»...
Juraria, cavallers,
que tenim l'estiu a sobre!

DI'AROL